

tribulati. paupes egētes. deuoti tēptati. laborib; p̄ssi. capti. et similes. q̄b; opati dērem? non manit̄ v̄ro gaudē. v̄n̄ bern. nō dec; xp̄ianū delicias q̄zere cū sciat xp̄m̄ in tot mēbris suis necitate h̄re. Nono dec; illd̄ voluptatū breuitas. labor. et p̄ cōn̄ria mixtio. v̄n̄ **Hoe. de olo.** Oq̄tis amaritudibus hūana felicitas resp̄sa ē. v̄z q̄ neō sine cōsolatione diu pleuerat̄ p̄t: conari ergo dēmus ut delectemur de spe celestis patrie. de dei p̄petatib; vic; bonitate. m̄ia. et h̄m̄oi. de xp̄i p̄fectiōib; de suis beneficijs de virtutib; et alijs fm̄ illd̄ p̄s. **Delectare in domino et dabit tibi peticoes cordis tui. Et fm̄ illd̄ apli phil. iij. gaudete in dño semper. Iterz dico gaudete modestia v̄ra nota sit c̄.** .:

Decimū Præceptum

Non concupisces rem proximi tui. nō do nū nō agz. nō suū nō ancillā. non bouem non asinū. nō vniūsa q̄ illi? sūt **Exo. xx. Et deu. v.** Illd̄ ē decimū mādatum. de q̄ tria p̄ncipalit̄ sūt vidēda. **Primo.** quo deb; intelligi. **Secūdo** de mādati. dubia q̄dā soluentur. **Tercō** videbitur de pena trāsgrediciū mādata. **Pro intellectu p̄mi notādū p̄mo** Sicut dictū est p̄cepto p̄cedētī ita suo modo hic

est. **Qd̄** p̄mi motus concupie rei aliene put̄ consistit infra līmites sensualitatis. siue ut p̄ueniunt tōlit̄ deliberatiōez rōnis. a nullo mō a volūtate dēp̄dent non phibētur aliq̄ mādato nec illo modo sūt p̄cā. **S;** volūtatis deliberatiū? osensus in dānificatiōez p̄xi p̄ illicitā v̄surpaciōne t̄paliū honoz ei; phibetur vltio isto mādato. **Secūdo** nōnd̄ q̄ sic aliene mulieis concupiscentia ad actū venēz p̄t duplici cōsiderari ut p̄cedētī mādato ecia; tactū est. Ita similit̄ concupia rei aliene a p̄xi p̄t duplici cōsiderari. vno mō put̄ ex ea oritur et causatur exterior actū illicitē sibi v̄surpadi rē p̄xi sui siue rē alienā. Et illa concupiscentia phibetur eadē prohibitiōe q̄ phibetur actū ei; exterior. vic; septio p̄cepto non furtū faties. **Alio** mō interior illa volūtatis concupia delibata cōsideratur inq̄tum ex ea nō seq̄tur actū exterior v̄surpadi sibi rē alienā. q̄ forte timet̄ v̄recūdat̄ a non hab; oportunitate; **Et** ne q̄s illā concupia; interiorē solā sine exteriori actu eā cōmittēs creder; nō esse p̄cā: ipsam dñs sp̄ali p̄cepto phibuit sc; dēciō. non concupisces rē p̄xi tui. **Cum** igz in septio p̄cepto sint multi modi iniuste hōie; dānificadi p̄ exteriorē t̄paliū illicita;

vfurpacoem suoz ut ibi dictū
fuit. pat; etia; quot 7 q̄ multi
plia sint peccata q̄b? cōn hoc
decimū mādatū trāsgredimur
q̄ sunt ois dēlibrāta vlicō fur
ti vel rapine 7 similiū. vbi tamē
non se q̄tur exterior furādi aut
rapiendi actus. Et sic etiam in
telligatur de multiplicib; alijs
hōmōi cōcupiscētijs vilitatis
a dēlibratis eius cōsensibus i
tales iniustas p̄ximi dāni ca
cōes. q̄ tamē nō implētur ope
exteriori. Tercō nōndū q̄ p̄nci
palit̄ hic auaritia m̄tior p̄hi
betur. q̄ est mōrdimatus amor
hōndi t̄palia. de qua h̄tur cō
p̄ncipiū septimū mādati. Si q̄
aut̄ vider; bona exteriora in cu
ria alicuius diuitis. a talia hu
iusmōi. a nollet ea h̄re oīa dē
mādatū. nec cōtra p̄ximi bonū
h̄ dēiderar; ea non mōrdimate
a feruere. non p̄pter hoc opoz
ter; eū cōn hoc mādatum egis
se. S; tñ affectiōes tales sunt i
utiles interdū a otiose. de q̄b?
Sen. dicit Cū oīa edificauis
vacuū remaneb. ¶ Quo ad se
cūndū p̄ncipale p̄mo dubitat̄
cū decalogū. vtz viale p̄c̄m
possit fieri mōrle. s; s; m̄ th. i. 2.
q. lxxxviii. Primo nōndū dīaz
p̄c̄a mōrle a v̄mali. a quō fit
aliq̄d mōrle tripliciter sic quōd
dr̄nt viale 7 mōrle p̄c̄m. nā
q̄n vilitas fertur in aliq̄d q̄d

fm se repugnat caritati. p̄ quā
homo ordīatur in vltimū finē
p̄c̄m ex sua sp̄. ḡne. seu obie
cto habet q̄ fit mortale siue sit
cōtra dilectionem dēi. sic blas
phemia p̄iurū a h̄mōi. Siue
otra dilectionē p̄ximi. sic adul
teriū 7 similia. Quādo cū q̄ ve
ro vilitas peccatis fertur i illō
q̄d in se cōtinet quādā mōrdi
nacōem. non tñ otrariatur dī
lectioni dēi a p̄ximi sic verbū
otiosū. risus supflu. 7 alia hu
iusmōdi. Talia sūt peccata v̄m
alia ex suo genere. S; q̄ actus
morales recipiūt racōem mali
a boni non solū ex obiecto sed
etiā ex aliqua disposiciōe agen
tis. cōtingit quādo q̄ illud q̄d
ē p̄c̄m v̄iale ex genere racōe
sui obiecti fit mōrle ex pte agē
tis. vel quia in eo cōstituit finē
vltimū. vel q̄ ordīat ip̄m ad
aliq̄d quod est p̄c̄m mortale
ex genere. puta cū q̄s ordīat
verbū iocosū ad adulteriū cō
mittendum. Similit̄ etiā ex p
te agētis cōtingit q̄ aliq̄d pecca
tum q̄d ex suo genere ē mōrle
fit v̄iale. p̄pter hoc q̄ actus est
imp̄fectus id ē non dēlibratus
racōe. q̄ est p̄ncipiū p̄p̄iū mali
actus. Secūdo nōt q̄ p̄c̄m v̄i
ale posse fieri mortale tripliciter
pōt cōtingere. Primo q̄ vnus
a idē actus numero primo fit
p̄c̄m v̄iale. a postea mōrle

sed hoc esse nō pōt qz pncipali
ter peccm̄ consistit in actu volūta
tis sic a q̄libz act⁹ moralis vnde
non dicitur vnus act⁹ moralis si vo
lūtas mutetur. q̄uis eia; actō
sū naturā sit otinua. Si autēz
voluntas non mutetur nō pōt
esse qz de viali fiat mōrle. Se
cūdo mō pōt intelligi ut id qd
est vniāle ex genē fiat mōrle.
Et hoc qdē possibile ē in q̄tū in
eo cōstituitur finis vel in q̄tū
refertur ad mōrle peccz sic ad fi
nē ut dcm̄ est. Tercō mō pōt in
telligi ita qz multa peccā vialia
cōstituāt vnū peccm̄ mōrle. Qd
dupliciter pōt intelligi. pmo qz ex
multis peccis vniālibz integritē
constituatur vnū peccm̄ mōrle. a
illd̄ falsum ē. qz oia peccā vniā
lia mūdi nō pnt̄ hēre tātum de
reatu. de pēa dām. nec sens⁹. qm̄
tum vnū mōrle hz. Reatus enī
peccm̄ mōrle est etn⁹. vniālis
vō tpane⁹. mōrle mētur carē
tiā sine vitiōis ppetuā. nō autē
sic vniāle. mōrle eia; mētur v
mē scie ppetuū nō vniāle inē
q̄ oia nulla est pporcō. Alio mō
pōt intelligi qz multa peccā vniā
lia faciūt vnū mōrle dispositi
ue. sic vix ē. qz q̄ peccat vniāli
ter ex genē p̄mittit aliquem
ordie; Et ex hoc qz osueuit volū
tate suā in mioribz debito ordm̄
nō sbicere: dispositur ad hoc qz
etia; volūtatē suā nō sbiciat or

dmi vltimi finis. eligēdo id qd
est peccm̄ mōrle ex genē. Et sic li
bido peccandi int̄ducitur per
act⁹ vniāles. ut p̄cipat facili⁹
in mōrle. Ex q̄b⁹. q̄ alijs sup̄ pri
mo a q̄to p̄cep. positis. q̄ ino
no p̄t; qz ex vniāli pōt fieri mōr
tale quātupliciter. Primo qm̄ in
vniāli cōstitueretur finis. Se
cūdo quādo vniāle ord̄inatē
in mōrlez actū. Tercō qm̄ vniā
le sit cōn̄ scia; diffinitie iudicā
te; aliqd̄ eē mortale vel cōn̄ cō
scietia vlxmentē dictatē vel du
bitatē; a plūa argūta hntēz
qz sit mōrle qz sit vniāle. Q̄to
qm̄ vniāle disposit̄ ad mōrle siue
fiat p̄gressu in mōrle delectatōe;
siue ex dispositōe maloz habi
tū. Q̄nto qm̄ sit ex otēptu grū
de hīs intelligitur aug⁹. d. nul
lū peccz est a dō vniāle qm̄ dum
placeat sp̄. vno ex q̄nq; mōr h
at mōrle. Dubitatur. ij. quot d
mala faciat peccz vniāle. s̄. qz
xi. pmo ad pēa; obligat. a etez
nā si q̄s cū eo dānatur s̄m̄ thō.
a purgatoriā si h̄ nō satisfact
a t̄palē h̄ fatendā. Secūdo ma
culā quādo cāt in aia ut tactū ē
sup̄. p̄cep. nono ca. ij. f. quā etiā
purgatoriū s̄m̄ thō. hz; delere.
Tercō feruore; caritatis minuit
sic aq̄ igni iniecta lic; nō extn
guat tñ feruore; minuit. Quar
to pōns aīme lassat in tōis op̄i
b⁹. sic qm̄ pōitur on⁹ sup̄ equū

Decimum

Preceptū

minus p̄mpte ābulat. Quinto a
gloria retardat. oportet enim ut
minimū quadrās peccati vial
soluatur hic vel in purgatio
vel p̄ indulgencias. Sexto bo
na patrie celestis diminuit nō
quāde ea q̄ ibi habem⁹ reposita
ex merito. h̄ que d̄beretur opi
bus q̄ vialia faciendō obmisi
mus vialiter nāq; peccāto nō
deo hūm⁹ nec meremur sed de
meremur. Septio occasiones
sūt ad mōlia peccā fatienda.
Octauo q̄etem mētis in deū tol
lunt a spūalē dulcedmē. Ac de
um a nobis alienāt aliquatitē
Quia i mūdo p̄ vialia delcām.
Nono grā; factispūs interdū
fugāt quā d̄diss; si non vial
lib; peccatis nre voluptati satisf
fecissem⁹. Decio scādalisāt pri
mū. Unde cō in demeritū acci
dētale iactāt aiaz ut q̄ docuit
ioca vialia p̄iceps fiat alci
e us peccati. Quo ad terciū p̄
cipale miratur q̄dā a murmu
rant. Cur deus misericordissim⁹
p̄ v̄m⁹ trāsgressione mandati
non deleta p̄ p̄nā; pumat per
petua dānacōe s̄m Jacobi apli
sentētia; cū tamē quedā pecca
ta cito fiant ⁊ breuiter. h̄. q̄ d̄i
de hoc racōnabilissā snia ap
par; iusta ex nouē cōsideracōi
b; sūptis ex natura peccōz. di
cit eni b̄tūs Aug⁹. xxi. li. de ci.
dei. null⁹ existit gētiliū legisla

Capitulum

Primum

toz q̄ censeret t̄cito nocenti
um finēda eē tormēta q̄ cito
factū est homicidiū vel adulte
riū vel saclegiū vel q̄lib; ali
uo scel⁹ nō t̄pis longitudie h̄
im̄qtatis a impietatis maḡtudi
ne metiendū ē. lxx. ibi. Et plura
ibi de hoc ponit ⁊ cōcludit. q̄
nil irracōnabile p̄t occurrere
hoī si de⁹ cui⁹ ineffabilis ē iu
stitia p̄ peccō breui t̄pe cōmissio
det lōge duracōis suppliciū. a
eciā eternā infligat penā. Ta
lia enī egrefereutes non cōfide
rāt maliciā ⁊ nocumentum pe
cati mōlis. q̄ s̄m wilh. pari
fiē. in de fide ⁊ legib; multis re
bus opatur. P̄rio ē vulneratio
spūalis aie. Ido p̄s. libra me de
sanguinibus ac. Sicut enī
nemo miratur q̄ ex breui vul
neracōe corpali q̄s p̄petue cor
pali vita per mortē priuatur
Sic nec miretur q̄ per mōle
crimē quis eternaliter corā d̄o
maneat mortu⁹. Sed o p̄t̄m
mōle est q̄dam casus in p̄fun
dum volūtari⁹. de quo x̄ps ait
Math. xvi. Ceco autē si ceco
ducatū prestat: abo i foueā ca
dūt. S; in ictu oculi q̄s se preci
pitae p̄t i foueā quā p̄prio co
nata nūq̄ exire p̄t. Tercō pe
catū mōle ē trāsgressio p̄cepti
s̄b morte iterdca s̄m illd̄ Mat.
.xix. Si vis ad vitā inq̄redi
sua mādata. S; null⁹ m̄atur

Decimum

Preceptum

q̄ p̄t̄is gressiōe huāz legū tē
 panee scāz fuz. latro. a alij ma
 lefcōres reipub. eternalit̄ pū
 untur suspēdio vel tormto simi
 li. **Vñ** fm aug9. vbi p̄us **O**cto
 penas fm tulū leges malefa
 ctōribz infligūt vic; dānū. vñ
 cula. vrb̄ra. talione; ignoia;
 exiliū. fuitutem. 7 mortē. **E**t tñ
 quālibz istaz penaz cōtigit p
 hōies iuste p̄petuo infligi p̄ tpa
 liter cōmissio. **C**ur ergo non si
 milit̄ p̄ p̄cō mōrli fier; **Q**̄to
 p̄cōm mortale est cōnct̄ q̄dā
 a emp̄cō infernalū tormtoz
 necnō a vndicō q̄ p̄tio breuis
 voluptatis seipm tā in aīa q̄ i
 corpe vendit̄ insania p̄cōnis
 vñ tales venūdati sunt ut face
 rēt malū. **S**ic. in. re. xxi. di. **H**e
 lias ad achab. venūdatus es
 ut facēs malū. nulli aut̄ dubiū
 q̄n ex v̄dicatione 7 emp̄cōne q̄
 tumcūqz breui tpe fiat. ius p̄pe
 tuū rei emp̄te acq̄ritur ēptori.
Q̄nto p̄cōi mōrli p̄petratio ē
 luminis gr̄e ext̄ctio 7 lucerne
 q̄ luc; cognicōe a ardet amore.
Cū aut̄ neō possit de se ista re
 accēdē p̄petue nisi xp̄s fm illd̄
Joh. i. **E**rat lux v̄ra q̄ illūinat
 onē; hōiez v̄iente; in hūc mūd̄
Perico ad illd̄ piculū se p̄iciēs
 mēto puniretur p̄petuo. **S**ex
 to q̄cūqz addit sup̄ p̄cē; suū i
 p̄mā; seu cōtumatiā. addit de
 iure etiā a penā. **E**t iustissie q̄

Capitulū

Primū

tū durat in vno q̄; dei iniuria
 tñtum durare in eo dēt 7 pena
S; exñtes in inferno sup̄ p̄cō
 suo addūt imp̄mā; a cōtuma
 tiā; p̄petuo. ergo nō solū iuste
 p̄petuo puniūtur extensue s̄
 etiā; intensue de? penā eoz au
 gere poss̄. **S**eptio fm aug9.
 de ci. de li. xvi. **D**ign? ē pena et̄
 na q̄ in se p̄mit bona et̄ na **S**;
 p̄cōr mōrli ē h̄mōi. q̄ p̄cōr
 ad p̄petuū fuitū gr̄az actiōis
 tenetur deo exhibēdū. de quo
 libet mēbro vel dono tā corpis
 q̄ aīe qd̄ sibi de? ḡtiose otulit
 h̄c aut̄ oia dyabolo p̄ p̄catū
 tr̄dit 7 deo recipit. ergo p̄petuo
 puniri d; **S**i enī in hūana po
 litia qui furatur cappam. mere
 tur certā penā. q̄ furatur centū
 flor. maiore; meretur. ergo q̄
 p̄petuū cēsū deo recipit que h̄;
 i mēbris aīe a corpis 7 que i p̄i
 a lete dō reddē dēre? de mēbro
 rū obsequiis: sp̄ puni d; **O**cta
 uo q̄ p̄ccat in simplici p̄im cū
 ledēdo a lapa mētuz aliq̄ p̄cā;
 q̄ in p̄ncipē: mētuz maiore; ut
 d; 2. v. ethi. ergo qui i infinitū bo
 num p̄ccat: infinitā qd̄ ammō
 meret̄ p̄cā; q̄libz enī p̄cōr ē de
 q̄b? d; in p̄s. **S**up̄ d̄orsū meū
 sabauerūt p̄cōres plōgaue
 rūt inq̄tate suā ergo dñs iust?
 oia d; cūices p̄cōr sp̄. **N**ono q̄
 perdit ex sua negligētia aliq̄
 donū. ut exēpli gr̄a flore. suum

vel dñi sui meretur certā penā
 q̄ v̄ro p̄dit d̄cē florenos pl̄g
 demeretur. ergo q̄ p̄dit infimū
 bonū i infimū puniri d̄; ut pec
 cator facit. deus eni infimū bo
 nū ē. 7 n̄m ē p̄ gr̄a; 7 gloiam
 fm̄ illō genēb. xv. vbi deus ait
 ad Abrahā. Ego ero merces
 tua maḡ nis quā mercedē nob̄
 tribuat qui sol? cūctis tuis su
 phabūdat. **Capitū.**

Nunc secūdo principa
 lit̄ de peccis trāsgredie
 tū decalogū tractatū
 erit. de peccis inferni sc̄; q̄s incur
 rūt trāsgressores p̄ceptorū vbi
 tria principalit̄ tractabuntur.
 Primo de peccis exteriorib; dā
 natoz sc̄sibilib; Secūdo de pe
 ccis interiorib; eoz. Tercō de pe
 ccis q̄s habēt resp̄cū sup̄iorū.
a **Q**uātum ad primū nōndum
 q̄ dānatoz hōim ab autēctis
 doctorib; ponuntur. xiiij. p̄ne
 fm̄ q̄ a diūb; creatis exteriorū
 p̄iūntur diūsimode ut i q̄tuoz
 elementis. Primo a terra q̄ ad
 locū inferni. Secūdo ab aere
 q̄ ad tenebras. Tercō ab igne
 Quarto ab aq̄. Quinto ab oib; mū
 di a elemētōz fetulencis. De
 inde quo ad quicq; sc̄sus. Sex
 to puniūtur visu q̄ntupliciter
 sc̄; quo ad fletū fumū obiecta
 damnatoz hōim 7 demonū. 7
 priuacōem oim delectabiliū lū
 nū. Septio auditu quo ad cla

moris p̄cepōem a blasphemias
 Octauo gustu quo ad p̄ua
 cōem oim comestibiliū a pota
 biliū. Nono olf̄cū quo ad pre
 sentiā sulphureoz corp̄m. De
 cō tactu q̄druplici. sc̄; ignis
 a d̄me pt̄atis ac demoniae a
 stridore dētū. Vndecio p̄ oppo
 sita gl̄osis dōib; Duodecīo p̄
 opposita aureolarū. Decio tercio
 p̄ sordidatē p̄ssioz. Decio quaz
 to p̄uacōne humanitatis xp̄i.
Prima pena ē locus inferna
 lis. Est aut̄ duplex infern; fm̄
 greḡ. iij. dyalogoz. Prim; ē
 vniūsalis. 7 est in media con
 cavitare terre latissim; 7 p̄fun
 dīssim; orbicularis. a ignobi
 lissim; ac p̄petue duratur. Q̄d
 infern; sit p̄bat̄ scripturā. p̄hia
 a poetria. Scriptura per illō
 math. xxv. Ite maledicti in ig
 nē eternū. Et i simbolo attana
 sij. Qui v̄ro mala egerūt i ignē
 eternū. Et ps̄. Qui eripuit aiaz
 meā ex inferno inferiori. P̄hia
 idē dicit. Nā soctes in li. q̄ d̄z.
 fedrō platonis post q̄ noiauit
 grādes peccōres. sic cōcludit.
 hōs op̄tēs equidē porta iacit i
 tartarū v̄n nunq̄ exhibūt. Poe
 te similit̄ ut virgili; in georgi
 cis a plures alij qui ponūt ibi
 fluuios infernales a horreda
 hic infern; cū suo igne a p̄nci
 pio mūdi patus ē a d̄o. vnde
 Mathei. xxv. Ite maledicti in